

V Bruselu dne 10.5.2023
COM(2023) 236 final

2023/0139 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie v Úmluvě o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku ke změnám rozhodnutí o vymezení hranic a doporučení ohledně řízení chráněné mořské oblasti Severoatlantského proudu a Jevlanovovy mořské pánve (chráněná mořská oblast NACES)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. PŘEDMĚT NÁVRHU

Tento návrh se týká rozhodnutí o postoji, který má být zaujat jménem Unie v rámci Komise pro ochranu mořského prostředí severovýchodního Atlantiku v souvislosti se zamýšleným přijetím rozhodnutí, kterým se mění rozhodnutí 2021/01 o zřízení chráněné mořské oblasti Severoatlantského proudu a Jevlanovovy mořské pánve (dále jen „chráněná mořská oblast NACES“), s cílem rozšířit její rozsah ochrany, jakož i doporučení, kterým se mění doporučení 2021/01 ohledně řízení chráněné mořské oblasti NACES v rámci Úmluvy o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku (dále jen „úmluva OSPAR“).

2. SOUVISLOSTI NÁVRHU

2.1. Úmluva OSPAR

Cílem úmluvy OSPAR je ochrana oblasti severovýchodního Atlantiku vůči nepříznivým účinkům lidské činnosti, aby bylo chráněno lidské zdraví a byly zachovány mořské ekosystémy, a kde je to prakticky možné, byly obnoveny poškozené mořské oblasti. Úmluvu OSPAR přijalo 16 smluvních stran: Belgie, Dánsko, EU¹, Finsko, Francie, Irsko, Island, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Norsko, Portugalsko, Spojené království, Španělsko, Švédsko a Švýcarsko. Úmluva byla otevřena k podpisu na zasedání ministrů komisí z Osla a Paříže v Paříži dne 22. září 1992 a vstoupila v platnost dne 25. března 1998.

2.2. Komise OSPAR

Komise OSPAR zřízená podle článku 10 úmluvy je složena ze zástupců všech smluvních stran; schází se v pravidelných intervalech a kdykoli je to nutné kvůli zvláštním okolnostem. Mezi její povinnosti patří dohled nad plněním úmluvy a přezkum stavu mořské oblasti, účinnosti přijatých opatření, priorit a potřeby jakýchkoli dodatečných nebo odlišných opatření.

Podle článku 20 úmluvy má každá smluvní strana v komisi jeden hlas. EU disponuje počtem hlasů, který se rovná počtu jejích členských států, jež jsou smluvními stranami úmluvy. EU nevykonává své hlasovací právo v případech, kdy toto právo vykonávají její členské státy, a naopak.

Podle čl. 15 odst. 3 úmluvy přijímá komise změny úmluvy jednomyslně všemi hlasy smluvních stran.

2.3. Zamýšlené akty komise OSPAR

Dne 1. října 2021 přijala komise OSPAR během ministerské části svého 24. výročního zasedání rozhodnutí OSPAR 2021/01 o zřízení chráněné mořské oblasti Severoatlantského proudu a Jevlanovovy mořské pánve (dále jen „chráněná mořská oblast“) a doporučení 2021/01 ohledně jejího řízení. Zároveň bylo rozhodnuto, že rozsah ochrany chráněné mořské oblasti bude třeba v budoucnu přezkoumat za účelem jeho rozšíření. Na základě přezkumu zahájeného v roce 2022 v rámci úmluvy OSPAR se nyní navrhuje rozšířit rozsah ochrany chráněné mořské oblasti s cílem posílit její ochranu zahrnutím dalších druhů a stanovišť, jakož i dna moří a oceánů a jejich podloží.

¹ Rozhodnutí Rady 98/249/ES ze dne 7. října 1997 o uzavření Úmluvy o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku (Úř. věst. L 104, 3.4.1998, s. 1).

Rozhodnutí, kterým se mění rozhodnutí 2021/01 (dále jen „zamýšlené rozhodnutí“) a doporučení, kterým se mění doporučení 2021/01 (dále jen „zamýšlené doporučení“), se právě dokončují v rámci úmluvy OSPAR (společně dále jen „zamýšlené akty“).

Jedinou podstatnou změnou v zamýšlených aktech je rozšíření rozsahu ochrany a cílů ochrany chráněné mořské oblasti nad rámec ochrany mořských ptáků a ekosystémů vod ležících nad mořským dnem (na které se již vztahuje stávající rozhodnutí a doporučení OSPAR). Cílem tohoto rozšíření je zachovat a případně obnovit nejen populace mořských ptáků, ale obecněji také biologickou rozmanitost moří a integritu různých ekosystémů, jakož i jejich funkce a procesy v rámci chráněné mořské oblasti.

Rozhodnutím se rozšiřuje rozsah ochrany stávající chráněné mořské oblasti NACES a uvádějí se zeměpisné souřadnice (zeměpisná šířka/délka) jejich hranic. Cílem doporučení, kterým se mění doporučení 2021/01 ohledně řízení chráněné mořské oblasti NACES, je poskytnout smluvním stranám úmluvy OSPAR vodítka při přijímání opatření na zachování a případně obnovu populací mořských ptáků a biologické rozmanitosti moří, jakož i integrity různých ekosystémů a jejich funkcí a procesů v rámci chráněné mořské oblasti, a to v souladu s obecnými a specifickými cíli ochrany stanovenými v příloze tohoto doporučení.

Podpůrné vědecké analýzy jsou uvedeny v rozsáhlém dokumentu zveřejněném na internetových stránkách OSPAR². Chráněná mořská oblast NACES je největší chráněnou mořskou oblastí v síti OSPAR a zaujímá území o rozloze téměř 600 000 km² (oblast o rozloze Francie). Jde o osmou chráněnou mořskou oblast mimo vnitrostátní jurisdikci, která byla společně vymezena v námořní oblasti OSPAR.

3. POSTOJ, KTERÝ MÁ BÝT ZAUJAT JMÉNEM UNIE

Opakovaně byla uznána potřeba chránit biologickou rozmanitost moří a mořských ekosystémů, a to i v námořních oblastech mimo vnitrostátní jurisdikci. Závěry Rady o strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 přijaté v říjnu 2020 vítají cíl ochrany nejméně 30 % moří EU, z nichž alespoň jedna třetina by měla být pod přísnou ochranou. Zdůrazňují rovněž, že se jedná o cíl, kterého mají členské státy dosáhnout společně, a uznávají naléhavou potřebu zvýšit úsilí o zajištění účinného řízení všech chráněných oblastí, vymezit jasné cíle a opatření v oblasti ochrany a odpovídajícím způsobem je monitorovat a posilovat. Kromě toho se v závěrech zdůrazňuje, že je důležité usilovat o součinnost s mnohostrannými dohodami o životním prostředí souvisejícími s biologickou rozmanitostí, jako je úmluva OSPAR, a jejich vedlejší přínosy a začlenit aspekty a cíle v oblasti biologické rozmanitosti do příslušných mezinárodních a regionálních procesů. V této souvislosti závěry potvrdily, že EU podporuje uzavření ambiciózní právně závazné mezinárodní dohody o biologické rozmanitosti moří v oblastech mimo jurisdikci jednotlivých států v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu (UNCLOS) v roce 2021.

V prosinci 2022 přijala 15. konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti celosvětový rámec pro biologickou rozmanitost z Kchun-ningu a Montrealu, zahrnující rovněž cíl 3, kterým je „zajistit a umožnit, aby do roku 2030 bylo alespoň 30 % suchozemských a vnitrozemských vod a pobřežních a mořských oblastí, zejména oblastí se zvláštním významem pro biologickou rozmanitost a funkce a služby ekosystémů, účinně chráněno a řízeno prostřednictvím ekologicky reprezentativních, dobře propojených a spravedlivě řízených systémů chráněných oblastí a dalších účinných opatření na ochranu

² Aktuální verze je k dispozici zde:

[01_naces_rev_nomination_proforma_20221201_version_for_consultation.pdf \(ospar.org\)](https://ospar.org/01_naces_rev_nomination_proforma_20221201_version_for_consultation.pdf)

jednotlivých oblastí...“ EU a všechny její členské státy jsou smluvními stranami Úmluvy o biologické rozmanitosti.

S ohledem na zasedání komise OSPAR, které se bude konat ve dnech 26.–30. června 2023, je nezbytné přijmout postoj Unie, neboť zamýšlené rozhodnutí je právně závazným aktem. Zamýšlené doporučení by sice nebylo právně závazné, ale navrhuje se, aby se postoj Unie vztahoval na oba zamýšlené akty, jelikož spolu úzce souvisejí a mají být přijaty společně. Vzhledem k tomu, že tyto zamýšlené akty usnadní plnění mezinárodních závazků a ambicí EU a zlepší ochranu životního prostředí, navrhuje se, aby Unie přijetí zamýšleného rozhodnutí a zamýšleného doporučení podpořila.

4. PRÁVNÍ ZÁKLAD

4.1. Procesněprávní základ

4.1.1. Zásady

Ustanovení čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) stanoví, že „*Rada na návrh Komise nebo vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku přijme rozhodnutí [...] a stanoví postoje, které mají být jménem Unie zaujaty v orgánu zřízeném dohodou, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody*“.

Pojem „*akty s právními účinky*“ zahrnuje akty, které mají právní účinky na základě pravidel mezinárodního práva, kterým se řídí dotýčný orgán.

4.1.2. Uplatňování v tomto konkrétním případě

Komise OSPAR je orgán zřízený dohodou, konkrétně úmluvou OSPAR.

Rozhodnutí, které má komise OSPAR přijmout, představuje akt s právními účinky, neboť všechna rozhodnutí komise OSPAR jsou podle úmluvy OSPAR (čl. 13 odst. 2) pro smluvní strany právně závazná. Ačkoli doporučení právně závazná nejsou, v tomto případě doporučení komise OSPAR ohledně řízení chráněné mořské oblasti NACES úzce souvisí s rozhodnutím OSPAR o vymezení hranic, a proto je vhodné, aby se na ně vztahovalo stejné rozhodnutí o stanovení postoje Unie.

Zamýšlené akty nedoplňují ani nepozměňují institucionální rámec úmluvy OSPAR.

Procesněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU.

4.2. Hmotněprávní základ

4.2.1. Zásady

Hmotněprávní základ rozhodnutí podle čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU závisí především na cíli a obsahu zamýšleného aktu, v souvislosti s nímž se postoj jménem Unie zaujímá. Má-li zamýšlený akt dvojí účel nebo má-li dvě složky a lze-li jeden z těchto účelů nebo jednu z těchto složek označit jako hlavní, zatímco druhý účel či druhá složka je pouze vedlejší, musí být rozhodnutí přijaté na základě čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU založeno na jediném hmotněprávním základě, a sice na tom, který si žádá hlavní nebo převažující účel či složka.

4.2.2. Uplatňování v tomto konkrétním případě

Hlavní cíl a obsah zamýšleného aktu se týkají ochrany životního prostředí.

Hmotněprávním základem návrhu rozhodnutí je tudíž čl. 192 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.

4.3. Závěr

Právním základem navrhovaného rozhodnutí by měl být čl. 192 odst. 1 ve spojení s čl. 218 odst. 9 SFEU.

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie v Úmluvě o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku ke změnám rozhodnutí o vymezení hranic a doporučení ohledně řízení chráněné mořské oblasti Severoatlantského proudu a Jevlanovovy mořské pánve (chráněná mořská oblast NACES)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1 ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Úmluva o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku³ (dále jen „úmluva“), již je Unie smluvní stranou, vstoupila v platnost dne 25. března 1998.
- (2) Podle čl. 10 odst. 3 úmluvy může komise zřízená čl. 10 odst. 1 úmluvy (dále jen „komise OSPAR“) přijímat rozhodnutí a doporučení v souladu s článkem 13 úmluvy.
- (3) Dne 1. října 2021 přijala komise OSPAR během ministerské části svého 24. výročního zasedání rozhodnutí OSPAR 2021/01 o zřízení chráněné mořské oblasti Severoatlantského proudu a Jevlanovovy mořské pánve a doporučení 2021/01 ohledně jejího řízení⁴. Zároveň bylo rozhodnuto, že rozsah ochrany chráněné mořské oblasti bude třeba přezkoumat za účelem jeho rozšíření.
- (4) Tento přezkum byl proveden a na jeho základě vzniklo zamýšlené rozhodnutí komise OSPAR, kterým se mění rozhodnutí OSPAR 2021/01 o zřízení, a zamýšlené doporučení, kterým se mění doporučení OSPAR 2021/01 ohledně řízení chráněné mořské oblasti Severoatlantského proudu a Jevlanovovy mořské pánve (chráněná mořská oblast NACES). Komise OSPAR má toto zamýšlené rozhodnutí a toto zamýšlené doporučení přijmout na svém 26. řádném zasedání dne 26. června 2023.
- (5) Zamýšleným rozhodnutím komise OSPAR se rozšiřuje rozsah ochrany stávající chráněné mořské oblasti NACES a uvádějí se zeměpisné souřadnice (zeměpisná šířka/délka) jejích hranic.

³ Úř. věst. L 104, 3.4.1998, s. 2.

⁴ Postoj Unie je zahrnut v rozhodnutí Rady (EU) 2021/1796 ze dne 28. září 2021 o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie v komisi zřízené Úmluvou o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku, pokud jde o rozhodnutí o zřízení chráněné mořské oblasti Severoatlantského proudu a Jevlanovovy podmořské hory (chráněná mořská oblast NACES) a doporučení ohledně řízení chráněné mořské oblasti NACES (Úř. věst. L 361, 12.10.2021, s. 46).

- (6) Cílem zamýšleného doporučení komise OSPAR je poskytnout smluvním stranám vodítka při jejich činnostech a při přijímání opatření k dosažení revidovaných cílů ochrany stanovených v příloze doporučení, které jsou v souladu s rozšířeným rozsahem ochrany zamýšleného rozhodnutí.
- (7) Mezi oběma zamýšlenými akty komise OSPAR existuje úzká vazba, a proto je vhodné, aby se na ně vztahoval stejný postoj Unie.
- (8) Je vhodné stanovit postoj, který se má v komisi OSPAR jménem Unie zaujmout, jelikož rozhodnutí, které komise OSPAR přijme, bude pro Unii závazné,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Postojem, který má být jménem Unie zaujat na 26. zasedání komise OSPAR, je podpořit přijetí rozhodnutí, kterým se mění rozhodnutí 2021/01 o zřízení chráněné mořské oblasti Severoatlantského proudu a Jevlanovovy mořské pánve rozšířením jejího rozsahu ochrany, a podpořit přijetí doporučení, kterým se mění doporučení OSPAR 2021/01 ohledně řízení chráněné mořské oblasti Severoatlantského proudu a Jevlanovovy mořské pánve rozšířením jejích cílů ochrany.

Článek 2

Zástupci Unie mohou s ohledem na vývoj jednání během 26. zasedání komise OSPAR odsouhlasit drobné úpravy postoje uvedeného v článku 1 bez dalšího rozhodnutí Rady, a to v konzultaci s členskými státy během koordinačních schůzek na místě.

Článek 3

Toto rozhodnutí je určeno Komisi.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*